

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๑๑/๒๕๖๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๔๗/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายประหยัด หลีลิ้วน ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว เห็นว่า คดีวินิจัยได้โดยไม่ต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางบุญยืน หลีล้วน คู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินร่วมกันของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ได้แก่ เงินกู้ธนาคาร ๑ บัญชี เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ๑ บัญชี ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๖ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินร่วมกันของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ๑ บัญชี และผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๓ บัญชี รถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๕ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินร่วมกันของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ๑ บัญชี

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังกระทำความผิดและมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่ โดยมีบทกำหนดโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๖๗ ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๘๑ โดยบัญญัติว่า “... ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดมีบทกำหนดโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๑๙ วรรจโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง โดยบัญญัติว่า “...ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่ง ให้นับแต่วันที่ผู้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว” ดังนี้ โทษทางอาญาตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังจึงไม่แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด กรณีจึงต้องใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ มิใช่มาตรการบังคับทางการเมืองตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดีนี้ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๗) (ข) ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง

กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ไม่แสดงรายการหนี้สินร่วมกันของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ได้แก่ เงินกู้ธนาคาร และเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร พฤติการณ์ดังกล่าวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติ อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง มีผลห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง นอกจากนี้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหายังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และเมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดแล้ว จึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางการเมืองกับผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกบได้

พิพากษาว่า นายประหยัด หลีล้วน ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ จำคุกกระทงละ ๒ เดือน และปรับกระทงละ ๘,๐๐๐ บาท รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๔ เดือน และปรับ ๑๖,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์

นายธีระ เบญจรัศมีโรจน์

นายกิจชัย จิตธารารักษ์

นายวิบูลย์ แสงชมภู

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นางอโนชา ชีวีตโสภณ

นายสรารุช ศิริภาณูรักษ์

นายทวี ประจวบลาภ

นายประยูร ณ ระนอง